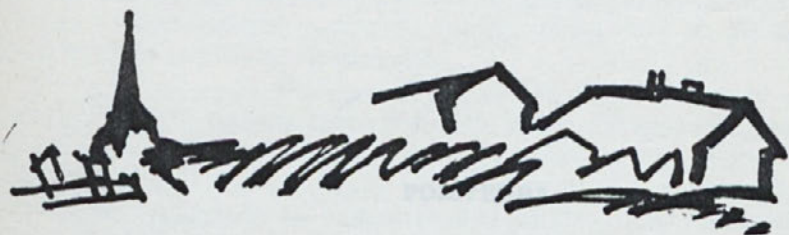

VESTNIK

GLASILO DOMOBRANCEV
IN PRVIH
PROTIKOMUNISTIČNIH BORCEV

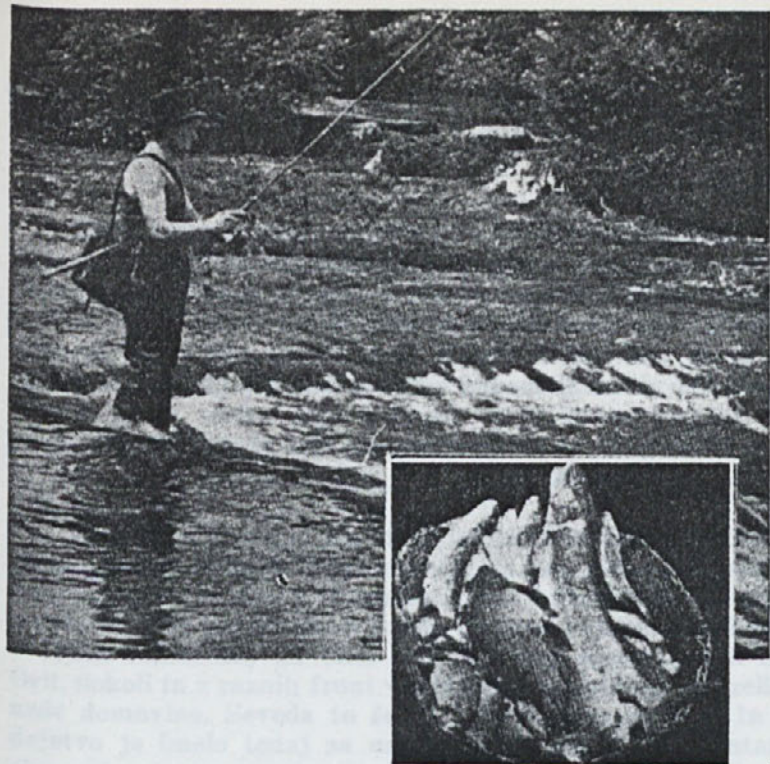
LETO IX. /1958

STEV. 7

Interés General Concesión 4848

Idila na Krki

POIZVEDBA

Morda kdo pozna bivšega domobranca BOGDANA ERJAVCA, rojenega 8. julija 1924 v Ljubljani, študent gradbene tehnike, bil je pri domobrancih na Vrhniki. — Morda ga je kdo od njegovih prijateljev-soborcev poznal in se ga še spominja. Išče ga njegova mati Marija Erjavec iz Ljubljane.

Komur je kaj znanega o njem, naj sporoči na naslov: Zdravko Novak, 1084 East 177 Street, Cleveland 19, Ohio, USA.

VOJSKA IN DRŽAVA

SM. R., Argentina

Juristi in sociologi ne navajajo vojske kot bistveno sestavino države. Vendar je dejansko in v resnici največji znak in največja garancija svobodne države — lastna vojska. Vojska ne bi bila potrebna samo tedaj, ako bi bila na svetu samo ena država; v tem primeru bi ne bila ogrožena od drugih držav. Ker pa je na svetu mnogo držav, ki jih razjeda črv imperializma in pohlepa po tuji zemlji, mora vsaka država imeti svojo lastno vojsko, da brani svoje ozemlje, svojo državno neodvisnost in svobodo. Tiste države, ki niso imele svoje lastne vojske, so propadle in postale plen drugih držav.

Ko smo se Slovenci dne 29. oktobra 1918 otresli avstroogrškega jarma, ki nas je tlačil dolga stoletja, in smo ustanovili svojo lastno državo, ki se je dne 1. decembra 1918 združila s Hrvati in Srbi v državo SHS, nismo imeli lastne urejene vojske. Živeli smo tedaj v takih razmerah, da take vojske tedaj nismo mogli sestaviti. Orli, Sokoli in z raznih front vračajoči se vojaki so prevzeli vorstvo naše domovine. Seveda to še ni bila urejena vojska. In prav to dejstvo je imelo tedaj za naš narod in našo tedaj ustanovljeno slovensko državo usodne posledice. Nismo mogli z lastno vojsko zaustaviti požrešnega prodiranja laške vojske na slovensko ozemlje. Morali smo prositi za pomoč srbsko vojsko. To pa je imelo seveda za nas Slovence pozneje neugodne politične posledice. Pa tudi v tujini nismo napravili takega utisa, kot so ga n. pr. napravili Čehi s svojimi legionarji.

Drugače pa smo Slovenci postopali ob drugi svetovni vojni in okupaciji ter komunistični revoluciji. Postavili smo se na lastne noge. Nismo čakali na nobeno zunanjo pomoč. Organizirali smo svojo lastno narodno vojsko in z njo smo šli v borbo zoper sovražnike. V javnost je ta vojska stopila najprej kot Vaške straže in pozneje Slovensko domobranstvo. Tako Vaške straže kot Slovensko domobranstvo sta bili pravi slovenski narodni vojski, s slovenskimi poveljniki, slovenskim poveljevalnim jezikom in pod slovensko zastavo in — kar daje tej vojski največjo vrednost — z vzvišenimi cili, da branijo slovensko ozemlje, slovenska življenja, slovenske verske in kulturne svetinje ter svobodo. To pa je naloga vsake prave, urejene narodne vojske.

Zato je bilo popolnoma pravilno, da so zakoniti in pravi zastopniki slovenskega naroda, med katerimi so bili zastopniki vseh

političnih strank in skupin, zastopniki slovenskega javnega življenja z našim cerkvenim knezom, škofom dr. Gregorijem Rožmanom na čelu, dne 3. maja 1945 na Taboru poleg proglastitve slovenske narodne države uradno proglasili vse protikomunistične borbene skupine in zlasti še Slovensko domobranstvo za Slovensko narodno vojsko. Ni se s tem činom šele ustvarila Slovenska narodna vojska, kajti ta je dejansko obstojala že preje. Saj so bile Vaške straže in Slovensko domobranstvo prava Slovenska narodna vojska. Toda na Taboru je bila priložnost dati slovenskim borcem tudi javno skupno ime in sicer tisto ime, ki ga more samo v lastni državi dati lastni parlament: imenovati jih za Slovensko narodno vojsko.

Državi ne zadoščajo namreč samo ozemlje, ljudje in pravna ureditev, ampak država je v resnici šele tedaj država, ko ima svojo lastno ne tujo ali najeto) narodno vojsko.

Če je slovenski narod mogel na kak način pokazati hvaležnost do svojih branilcev in če jih je mogel na kak način odlikovati in počastiti, potem je to storil na najlepši in najbolj vzvišeni način tako, da jim je dal naziv Slovenske narodne vojske.

Strahotna zaslepljenost zapadnih zaveznikov je kriva, da je bila večina članov Slovenske narodne vojske izročena v roke krvoločnemu komunističnemu molohu, ki jo je zverinsko pobil. Le malo jih je ušlo tej strašni usodi. Toda tisti, ki so ostali živi, imajo pred Bogom in slovenskim narodom silno nalogo: ohranjati in krepiti slovensko narodno vojsko in jo pripravljati za dan, ko bo potrebno ponovno iti v boj za svobodo slovenskega naroda.

Zadnje sonce

*poslednjo mlačev zrelih sončnih snopov,
Dočakal zadnji sem naliv svetlobe,
razmršeni lasje odmrlih snopov
leže v skednju luči brez vse tesnobe.*

*Mlakuže senc so vedno ožje, ožje,
vse ti še žalost v svetlem srcu plivka,
kaj bi z bridkostjo ob slovesu bilka,
zdaj pridi, Smrt, dvignil sem orožje!*

France Balantič

USODA GORJANCEV

Dobre tri ure hoda iz prijazne dolenske metropole Novega mesta proti vzhodu nas privede pot mimo Smolenje vasi, Rateža, skozi stroško hosto in Mokro polje do prijazne in dobro poznane dolenske vasi St. Jernej. Ker je St. Jernej komaj 17 km oddaljen od Novega mesta, je že od nekdaj bil ne samo za Novomeščane ampak tudi drugim izletnikom točka. Ta kraj je s svojimi prijaznimi, dobrosrčnimi in gostoljubnimi prebivalci privabljal že od nekdaj trume izletnikov v to prijazno dolino. Koliko veselih prireditev se je tu odigravalo: konjske dirke, shodi, tabori itd. Kratek sprehod iz St. Jerneja človeka zanese mimo Brezovice v znani kartuzijanski samostan Pleterje. Ta samostan belih Eremitov je bil ustanovljen že leta 1407 po celjskem grofu Hermanu II. in je poznan ne samo po daljni in širši okolici, ampak tudi izven dežele posebno še s svojo znamenito staro gotsko cerkvijo. Že to dejstvo potrjuje pomen in važnost šentjernejske doline v preteklosti in sedanjosti. Prepričan sem, da se bo marsikateri bralec teh vrstic spomnil veselih uric, ki jih je morda kdaj prebil med prebivalci šentjernejske doline in užival njih gostoljubnost obiskajoč bližnje in daljne gorice in se navžil veselega petja in razpoloženja prebivalcev. Skoro nepozabna je ona pristna šentjernejska pesem: „Lepšga ptiča nij, kot je petjalij, lepšga kraja nij, kot je St. Jarinj...“ Še drugo dejstvo je, zakaj je St. Jernej s svojo okolico bil od nekdaj privlačna izletniška točka, in to dejstvo je, da leži skoro ob vznožju pogorja Gorjanci, kamor so premnogi izletniki tako radi zahajali.

Gorjansko pogorje s Trdinovim vrhom (1181 m) razmejuje Slovenijo od Hrvaške. Na tem delu se razteza vse od Krke preko Dolenjske in Bele krajine in končno podaljšuje v Gorski Kotar. Z ozirom na razteznost in sam geografski položaj so Gorjanci že od nekdaj bili strateško važna pozicija, kar se je ponovno videlo v minuli vojni in revoluciji. Prebivalci gorjanskih vasi to pogorje kratko imenujejo Gora, sami pa so Gorjani, dočim se prebivalci pod Gorjanci, na primer šentjernejski nazivajo Podgorci. Mnogo bi se dalo napisati in povedati o Gorjancih in Gorjanih, toda omejimo se tokrat na čas med zadnjo vojno in pogledjmo, kaj se je tu dogajalo in kakšna je bila usoda Gorjancev, Gorjanov in Podgorcev.

Gorjani in Podgorci so v zadnji vojni veliko pretrpeli, veliko žrtvovali. St. Jernej in okolica spada brezdvoma med one naše slovenske vasi in naselja, ki so v zadnji vojni največ žrtvovali, prispevali največ borcev v protikomunistični tabor. Podgorci so bili odlični in brezkom-

promisni morci in so bili znani po svojem junaštvu. Vojna in zlasti še revolucija je zadala težke udarce Gorjanom, kakor tudi drugod. Vendar tudi med njimi so se dvignili izvrški človeške družbe in agentje internacionalnega rdečega barbarstva. To so bili oni, ki so leta 1941 zahtevali, da Nemci, mesto Lahov zasedejo to dolino. Agentje, ki so brez izbire sredstev in načina storili vse, da se naš narod vklene v novo suženjstvo. Čim je Nemčija napadla Rusijo junija 1941, so podgorški agentje šli na svoje delo. Prvo previdno in prefrigano, ker so se zavedali, da bo sicer težko pridobiti sodelavcev za komunistično barabijo. Komunizma in revolucije sploh omenjali niso. Podgorci in Gorjani ne bodo nikoli pozabili imen: Pirkovič, Vale, Recelj, Reja, Zamljen, Kambič, Levar, Železnik in Dodo Majzel. Da to so bili med glavnimi organizatorji komunistične revolucije in igrali važno vlogo pri uničevanju slovenske imovine in slovenskega življa. Franc Pirkovič s partizanskim imenom Čort bo poznan premnogim, saj se je po svojem zločinskem delovanju odlikoval vsepovsod. Med drugim je bil tudi eden glavnih tožnikov v Kočevju, ko se je odločevala usoda ujetnikov iz Grčaric in Turjaka. Prav nič manj se ni odlikoval njegov pajdaš Vale s partizanskim imenom Fiči.

REVOLUCIJA IN GORJANCI

Gorjansko pogorje s svojim zaledjem in pa Suha krajina sta bili naj markantnejši točki v prvi fazi komunističnega delovanja. Bili so prava odskočna deska komunistične aktivnosti in njihova zibeljka. V Suhi krajini se je vršil prvi komunistični napad na protikomunistične borce za binško leta 1942. V Gorjancih pa se je začela odprta bratomorna vojna, ki ni prenehala vse do konca. St. Jernej je s svojo bližnjo okolico največji podgorjanski kraj in tako rekoč središče Podgorcev. V tem kraju se je partizanska aktivnost začela že meseca marca 1942. Središče in zbirališče aktivnosti je bilo pri dr. Reji iz Kostanjevice. Tja so zahajali bratje Pirkovič, Vale in drugi agentje. Že koncem meseca je Franc Pirkovič postavil zveze s kolovodji partizansko-komunističnega delovanja in se napotil v Kočevski Rog na sestanek, na katerem se je bilo razpravljalo kako organizirati partizansko bando in začeti z revolucijo. Maja meseca leta 1942 je bil formiran Gorjanski bataljon pri Drči, to je bila prva organizirana partizanska enota priznana od partizanske visoke komande. Osnovan je bil po navodilih, ki sta jih dobila Franc Pirkovič in Maks Vale na sestanku nekje na Kočevskem. Istočasno se je začela formacija sličnih enot v Suhi krajini. Ker sta Pirkovič in Vale imela druge večje naloge, je komanda tega bataljona bila poverjena Iliji Badovincu, intendant je bil Rudi Pirkovič, zdravnik pa dr. Stanko Černelc iz Brežic. Vse do svojega odhoda med bandite je

Maks Vale tesno sodeloval z Lahi, nastanjenimi v St. Jerneju, in pridno ovajal protikomunistične prebivalce, ki so trumoma romali v laške zapore. Sodelovanje komunističnih agentov z okupatorjem je bilo očitno in je dokazano.

Kot primer naj služi samo to, da sta ob neki priložnosti bila od Lahov aretirana dva brata Pirkovič, Jože in Rudi, in oba bila zopet na intervencijo glavnega organizatorja Valeta izpuščena. Gorjanski bataljon se je v tisti dobi zadrževal v okolici Bana, Javorovice in Drče in od tu delal svoje izpade, prisilno mobilizacijo domačinov in ropal vse bližnje vasi. Že v tej dobi je vodstvo Gorjanskega bataljona in zaščita v St. Jerneju napravila tesne zveze s priorjem kartuzijskega samostana patrom Leopoldom, ki je vseskozi tesno sodeloval s partizani in jih podpiral pri njihovem moralnem početju. Dasiravno je bilo zgražanje ne samo njegovih predstojnikov ampak tudi njegovih sobratov menihov, ni pater nikoli prenehal podpirati partizanstva. Še več, ne samo, da je tajno skrbel za prehrano prvih komunističnih enot, temveč jim je dajal zaščito in skrivališče, kadar so ga potrebovali. On je bil tudi oni zvezni organ, ki je držal tesno zvezo med razvijajočim se partizanstvom na terenu in partizanski kolovodji v Ljubljani. Bil je tudi eden tistih, ki se je na vse načine trudil, da pridobi naše duhovnike za odhod med partizane in za pomoč pri njihovem gibanju. Vzdrževal je zveze z Levčarjem v Ljubljani, kjer je bilo središče aktivnosti za Ljubljano. Tam se je sestajal z dr. Marjanom Brecljem, Kuharjem (Prežihovim Vorancem), Josipom Vidmarjem in drugimi. Levar je imel tudi glavne zveze z Lahi, ki so brezdvoma bile tako učinkovite in ponovno dokazujejo tesno sodelovanje partizanov z okupatorjem in njihovim skupnim delom pri uničevanju našega naroda. Prežihov Voranc je bil kasneje aretiran, kakor mnogo drugih veljakov in na intervencijo Levarja zopet izpuščen. Ko so kolovodje odšli na teren, je prior bil z njimi na terenu v tesni zvezi, ali je sam potoval na sestanke k njim ali pa so partizanski kolovodje prihajali v Pleterje. Med njimi Kardelj, Kidrič, Babeler Vidmar, Avbelj in drugi.

Kartuzija Pleterje je za partizane bila gotovo velika opora. Imela je odličen položaj, kajti leži na samem pobočju gora, odmaknjena od glavne ceste. Ima več izhodov v hosto. Kartuzija je bila za partizane naravnost zveza; skrbela za odhod partizanov na teren. Z njeno pomočjo je partizansko delo bilo silno lahko na tem terenu. Ne samo strateška točka, Pleterje je po patru Leopoldu nudilo partizanom kranjo, zatočišče, zdravniške potrebe itd. Pleterje je oskrbovalo prvo partizansko bolnišnico, ki je bila v Pezdirjevki, kjer se je zdravilo mnogo komunističnih krvnikov, med njimi tudi Daki. Nerazumljivo je dejstvo, kako to, da nihče od slovenskega vodstva ni bil v stanju pre-

prečiti direktno zločinskega protinarodnega delovanja pleterskega pri-
orja, ki je v svoji bolni ambiciji šel daleko preko vsake mere.

Koncem maja 1942 oziroma v začetku junija je bil storjen prvi
poskus, da se v Gorjancih organizira protikomunistična vojska. Prvo
zbiranje je bilo pri St. Joštu nad Stopičami. Odziv je bil silno pičel,
le par fantov je prišlo in enota, ki bi se morala formirati, je bila pri-
siljena zopet raziti se, še predno je bila organizirana in ni mogla vzdr-
žati na terenu ob tako pičli podpori niti toliko časa, da bi edinica,
ki je bila formirana v ljubljanski okolici, prišla na to zborna mesto.
Nemoteno se je partizanstvo razvijalo v Gorjancih, nemoteno je vršilo
svoje roparske napade oziroma izpade v bližnje vasi in tu pa tam iz-
strelilo par rafalov na laške bunkarje, posledica česar je bila, da so Lahi
vršili represalije in odvajali nedolžno in preplašeno prebivalstvo v in-
ternacijo. To je bilo vse načrtno. Da se izognejo aretacijam, so fantje
in možje bežali pred laškimi racijami in se skrili po hostah, kjer so jih
zajeli partizani in odvedli v svoje enote. Ne samo, da ni bilo nikogar,
ki bi mogel ovirati razvoj in protinarodno delovanje partizanstva, še
več, imeli so preko svojih agentov tesne vezi z okupatorjem, tako, da
jih tudi ta ni napadal. Šele maja meseca 1942 je mala grupa borcev
odšla na teren, da ustavi pobijanje in ropanje nedolžnega prebivalstva.
Mala nebojgljena grupa izpostavljena dvojnemu sovražniku, Lahom in
komunističnim bandam. Gotovo je, da bi tudi ta grupa klonila ali bila
uničena, da niso borci in vodje te grupe bili tako kleni in odločni. Vse
prošnje po pomoči po novih borcih so bile zamahnj. Grupa je prišla v
Gorjance in štela komaj nekaj nad 20 mož, njih oborožitev je bila le
za silo. Zdelo se je, da je ta grupa prišla na teren, da napravi samomor.
Le s pretvezami in zvijačami se je mogla kretati med razvijajočim se
partizanstvom. Šele s prihodom borcev in šentruperske doline junija
1942 se je grupa pojačala na nekaj nad 80 mož, torej še vedno enako
ničli. Med tem ko je ta grupa s tako težavo in tako počasi naraščala,
so partizani hiteli in že 11. julija začeli z odprto bratomorno borbo z
napadom na našo bojno enoto na Zajčjem vrhu. Slovensko partizanstvo
je komaj imelo dovolj moštva samo za ta napad. Zato je poklicalo na pomoč
še hrvatske partizane iz Žumberka. Vse to jim ni pomagalo in uresničilo
njih načrta, da uničijo protikomunistično enoto. Umakniti so se morali
pred protinapadom odličnih protikomunističnih borcev. Toda odprta
borba je bila pričeta, partizanski kolovodje so s podvojeno silo šli na
delo organiziranja svojih enot. Začeli so vršiti mobilizacijo in organi-
zirali zasledovanje protikomunistične vojske, ki je brez dvoma bila na
silno slabem položaju zaradi slabega orožja še bolj pa, ker je bila šte-
vilčno tako šibka.

Že iz prejšnjega opisa smo lahko zaključili, kako važna strateška točka so bili Gorjanci. Tisti, ki je imel v oni dobi kontrolo nad Gorjanci, je lahko pripravil in organiziral svojo bojno organizacijo. Zdi se, da so se komunisti tega mnogo bolj zavedali, kakor protikomunistični tabor in Gorjanci so postali ne samo glavno zbirališče in zaklonšče partizanskih band, temveč tu so bili organizirani prvi bataljoni (Gorjanski, nato Belokranjski), tu je bila organizirana prva partizanska brigada. V Gorjancih je bilo pribežališče in shajališče vrhovnih komunističnih veljakov. Tu so se shajali Kardelj, Kidrič, Vidmar, Avbelj, Badovinec, Prlek, Baebler, Prežihov Voranc, Daki, Dragan Jeftić, Šaranović, komandant IV operativne zone in drugi. Sem so prihajale na počitek in ropanje enote partizanskih odredov in brigad ne samo iz Slovenije ampak tudi iz Hrvatske. Da, Gorjanci so bili strateška točka in partizanska Maginotova linija ter glavno zvezno središče s Hrvatsko in jugom.

Sv. Miklavž in izvir „Gospodične“ v Gorjancih“

Ko je komunistično morilsko delovanje prišlo že do vrhunca, ko je padlo že toliko nedolžnih žrtev pod zločinsko morilno roko komunistov in ko je bilo misliti, da so komunisti že uspeli s svojimi načrti, je bil narod prisiljen zgrabiti za orožje in se pod težkimi okolnostmi postaviti po robu uničevalcem. Prisiljen sprejeti to orožje iz rok onih, ki so v prvi vrsti bili krivi vseh nesreč in ki so mesto, da bi ščitili nedolžno prebivalstvo, sodelovali z njihovim uničevalcem. Formirane so bile postojanke. V začetku septembra je prišla prva enota Legije smrti v šentjernejsko dolino in se nastanila začasno v okolici Gracarjevega Turna pod Tolstim vrhom. Že isti dan je bila ta enota napadena od Žumboračko-pokupskega odreda. Borba je trajala ves dan in je bila srdita. Partizanska enota je bila odlično opremljena in imela je boljši položaj. Napad, juriš, je sledil jurišu, vendar protikomunistični borci niso odstopili niti za ped. Bati se je bilo le, da bo borecem zmanjkalo municije, kajti sovražnik je pritiskal vedno huje. V kasnih popoldanskih urah je partizanska enota izvršila svoj zadnji in najjačji juriš. Približala se je branilcem na zelo kratko razdaljo. Izvršen je bil protinapad, ki je bil končan v borbi z nožem, ker je municije večini borcev popolnoma zmanjkalo. Partizani so bili tepeni in so bili prisiljeni umakniti se pred boljšimi borci. Od ujetnikov se je zvedelo, da je tudi njim pošla že skoro vsa municija in je zadnji naval bil v glavnem namenjen temu, da bi prišli do municije pri protikomunističnih borcih. Zmotili so se, kakor tolikokrat kasneje. Formirana je bila postojanka na Dolžu, na Suhorju in Radatovičih. Borba za Gorjance se je pričela.

Partizanstvo je skoncentrirali prvo vse svoje sile in napadlo Dolž brez uspeha, napadlo Radatoviče, brez uspeha, nato pa se je pripravilo še bolj temeljito za napad na Suhor. Ne samo, da so privedli vse svoje razpoložljive bande v ta napad; organizirali so močno zaščito po okolici in v samem Suhorju in to zaščito oborožili in jim dali navodila, kaj storiti med napadom. Po takih temeljitih pripravah so končno novembra izvršili napad na Suhor, ki ga je branil poveljnik prvega bataljona Legije smrti kapetan Dobrivoje Vasiljevič-Istok in komandir prve čete istega bataljona I. Šabič. Partizanski zaščitniki so temeljito vršili svojo nalogo. Zažgali so poslopja, v katerih so se nahajale naše enote in pomagali s streljanjem v hrbet na naše borce. Ta postojanka je bila premagana. Le maloštevilnim je uspelo skupaj s Šabičem napraviti izpad, medtem ko sta padla junaški Vasiljevič in kurat pater Norbert ranjena partizanom v roke s številnimi ujetniki. Partizani so slavili svojo prvo zmago nad protikomunisti in še s podvojeno silo organizirali svoje bande za uničenje vse protikomunistične vojske. Sledili so protinapadi na Javorovico, Mihovo itd.

Še istega meseca so napadli postojanko v Sv. Križu pri Kosta-

njevici, toda tu so se zmotili. Največji njih napad pa je bil skoncentriran februarja 1943 na prvo četo II. bataljona Legije v Pleterjih in na 2. četo in štab bataljona na Brezovici. Tudi tu jim sreča ni bila mila, dasiravno so v tem napadu sodelovali: Cankarjeva brigada, Tomšičeva brigada, Dolenjski odred, Žumberaško-pokupski odred in XIII. proleterska brigada. Napad je vodil komandant IV. operativne zone.

Partizanske enote so se številčno toliko ojačale, da je protikomunistični vojski bilo nemogoče obvladati Gorjance in jih iztrgati iz rok sovražnika. Zlasti še, ker so protikomunistične enote bile silno ovirane pri svojih akcijah po okupatorju in niso imele svobodnih rok delovanja. Bile so pa tudi silno slabo opremljene, medtem ko so partizani imeli najmodernejše laško orožje, za kar so Lahi dobro poskrbeli. Požgane in oropane podgorske vasi so ostale še dalje izpostavljene neusmiljenemu partizanskemu sadizmu.

ZAKAJ?

Nehote se človeka pollašča gornje vprašanje, zakaj je moralo biti tako, da smo usodo Gorjancev pustili popolnoma v rokah banditov. Zakaj ni bilo ničesar storjenega takrat, ko se je razvoj partizanstva še dal zaježiti, takrat ko njihova moč na terenu še ni pomenila nič. Maja 1942 je partizanstvo bilo še popolnoma neobgledano na terenu, neorganizirano in vojaško nepovezano. Njih glavna aktivnost so bile morilne in teroristične grupice in trojke. V tistih dneh so naše patrole prekorčile Gorjance brez pravih težav vse do Sv. Miklavža, Stojdrage in Gospodične. Naše patrolne trojke so patrolirale v samem osrčju Gorjancev in z žalostjo opazovale razvijajoče se partizanstvo in formiranje njihovih enot.

Nespodbitno je dejstvo, da so Gorjanci bili strateško važna točka, ki je zahtevala več pozornosti od naše strani. Dokazi zato so rojstva partizanskih enot v tem pogorju, napadi na Zajčji vrh, Dolž, Pleterje, Radatoviči, Suhor Stopič, e Sv. Križ. Dejstvo, ki bo jasno vsem onim, ki so se tiste dni nahajali v ali pod Gorjanci, da bi vsega tega ne bilo, ako bi v onih dneh zgodnje pomladi in poleti leta 1942 slovenska protikomunistična vojska štela vsaj 500 mož in da bi naše bojne edinice bile vsestransko podprte od vseh političnih plasti, potem bi v tistih dneh ta strateško važna točka bila v naših rokah. Služila bi nam v zaledje in razvijanje naših enot za borbo proti okupatorju. Prenekatero slovenske vasi bi bile obvarovane pred ropi, prenekatera življenja bi bila rešena. Usoda je hotela drugače. Brez dvoma je partizansko-komunistična aktivnost vedela za vse naše težave, za vse intrige in našo neenotnost in izrabila to spretno v svojo korist in v organizacijo svojih band v Gor-

jancih. Borci, ki so preživeli tiste dni in poznali situacijo na Gorjancih leta 1942, bodo brez dvoma potrdili dejstvo, da bi ime partizan in njih enote izginile iz površja, ako bi protikomunistična vojska imela podporo, imela zadostno rožje in v prvi vrsti zadostno število borcev. Ni to natolcevanje, ni to ugibanje, na katero bi morda kdo rekel, „danes je lahko govoriti, toda takrat...“ Ne, takemu ugovoru je treba dati jasen in glasen odgovor, da so borci in poveljniki protikomunistične vojske v tisti dobi neprestano prosili, zahtevali in rotili slovenske voditelje, da je čas nastopa prišel, da bije 12. ura za našo narodno stvar, da so prikazali situacijo na položaju v vsej resnobi, ali vse je bilo zamanj. Ugovori so bili vsemogoči. Represalije od strani okupatorja, ako bodo borci šli na teren, dalje, še ni čas, vojna bo še dolga, štediti je treba z našimi močmi in jih prihraniti za zadnji udarec, za zadnji obračun... Da, taki in podobni so bili ugovori, roke protikomunističnih borcev na terenu so bile pa zvezane in njih delovanje omejeno skoro izključno na obrambo in na preživetje, na to, da so sploh na terenu mogli obstati.

V Gorjanskem pogorju bi lahko bila vrhovna komanda naše narodne vojske in zatočišče onih, ki so se morali skrivati pred okupatorjem, zatočišče preganjanim. Preprečili bi morda celo samoobrambni nastop, preprečili, da so naši fantje in možje bili prisiljeni iskati zaščite pri sovražniku, pri okupatorju, da si branijo golo življenje. Ban, Drča, Sv. Miklavž, Javorovica bi morali biti naše zborna mesto!

Slejkoprej je treba najti odgovora na vprašanje, zakaj je bilo nemogoče v tistih dneh spraviti na teren zadostno število borcev, ki bi pometli s komunistično druhaljo in pripravili teren za naš narodni nastop proti okupatorju, ki nas je skupaj s komunisti tako načrtno uničeval! Treba je najti odgovora, treba je poiskati napake in iste priznati, da se bomo že končno nekaj iz istih naučili in pokazali potomcem, da se v težkih trenutkih, na bojnem polju, ne sme cepiti narodnih sil, ne sme omahovati, ampak kot eden skupno nastopiti proti sovražniku. Le v slogi, enotnosti je moč in je zmaga nad sovražnikom mogoča. Razdvojenost in intrige pa vodijo v pogin in prinašajo trpljenje vsem, zlasti še onim, ki so bili pripravljene za našo narodno svobodo žrtvovati vse, svoja lastna življenja.

Protikomunistični borci, združimo se, naša preteklost to zahteva! Ne odtujujmo se drug drugemu, da se s tem vsaj malo oddolžimo svojim padlim soborcem. Obljubimo padlim podgoskim borcem in vsem ostalim, ki so položili svoja življenja na oltar domovine, da se zavedamo, da naš boj še ni končan, dokler ne bo zopet nad Gorjanci in vso našo domovino zasijalo sonce svobode in pravice.

Slava podgorskim borcem. — junakom!

...ist. Gledajući se na prošlost, možda će se moći utvrditi da su se u ovom periodu...

U istom periodu, kada se u Srbiji pojavila demokracija, u Srbiji su se odvijali...

...odnosno, da se u ovom periodu odvijala demokracija, a u Srbiji su se odvijali...

...odnosno, da se u ovom periodu odvijala demokracija, a u Srbiji su se odvijali...

Datum 21. junij 1944 je eden najpomembnejših, pa skoro neupoštevanih dni slovenskega domobranstva. Ko je prevzel poveljstvo bataljona padli major Meničanin (v začetku sestavljen samo iz 31. in 32. čete, pozneje dopolnjen s težko četo udarnega bataljona), je že nastopilo novo obdobje borb proti komunistični tiraniji na Dolenjskem. Po prvih ne vedno uspešnih poskusih zavarovati pot iz Ljubljane v Novo mesto je slovensko domobranstvo prešlo ravno z nastopom teh edinic z izredno dinamično vodenimi akcijami v tako ofenzivo, da ji potem slovensko partizanstvo ni bilo več kos in je kljub vsem naporom partizanskih divizij ni moglo streti.

Ko smo torej prišli v začetku junija iz Novega mesta v Selo pri Št. Pavlu, so se od ljubljanske strani ustanovljale nadaljne postojanke v smeri proti Novem mestu, med drugim tudi v Višnji gori in Stični. Mi domobranci o tem takrat nismo mnogo vedeli. V Selu smo se počutili precej osamljene, tudi komunisti nas niso preveč nadlegovali. Tako je po nekaj dneh prišlo precej nepričakovano povelje za pohod proti Stični. Tam smo bili precej presenečeni, ko smo našli postojanko dveh domobrantskih čet, še bolj pa, ker je bila postojanka že dva dni resno ogrožena po petnajsti partizanski diviziji, ki je bila na položajih nad Stično in Višnjo goro. Ne da bi se dalj časa pomudili pri stičkih soborcih, ki so se nas razumljivo, zelo razveselili, smo takoj odšli v hrib nad Stično nad močne partizanske zasede, ki so do tega časa imele namen izolirati Stično od Višnje gore. Počasi smo lezli v breg. Motile so nas redke partizanske krogle, ki so kakor ose švigale nad našimi glavami. Težko je reči, če so bile namenjene nam, ali borcem v Stični. hoteč jih opozoriti, tudi vi pridete na vrsto, ko bomo opravili z Višnjo goro in ostalimi. Tako smo kmalu prišli v gosto grmičevje, ki nam je branilo razgled. Razporedili smo se v strelce in čakali povelja za napad. Ni bilo treba dolgo čakati, Meničanin je bil kot vedno takoj na mestu. (Največkrat preje kot bataljon.) „Fantje, naprej,“ se je glasilo povelje. Tudi tokrat smo se takoj, pa oprezno in počasi začeli pomikati po goščavi, dokler ni počil prvi strel. Potem je tudi z naše strani zaropotalo iz vseh cevi. Kakor eno samo telo sta se zagnali četi proti sovražniku, skritemu in dobro kitemu za skalami in drevjem. „Hura“ in „juriš“ je odmevalo po goščavi. Duh smodnika nam je dražil nosove, partizanske krogle so nam dvigale listje pod nogami, klatile veje z dreves, zadržati nas niso mogle. Kakor levi so se poganjali fantje preko skal, si stali s puškami nasproti mitraljezom, z brzostrelkami nasproti puškam, kakor

je pač kdo naletel. V par minutah je ostalo od zased šestnajst partizanov mrtvih, štirje pa ujeti. Na naši strani je bil ranjen Lojze, godovnik tistega dne.

Veseli uspeha smo se vrnil v Stiško postojanko.

Naslednji dan smo odšli, že v zgodnjih jutranjih urah po isti poti. Novih zased nismo naleteli, zato smo naprej po vrhu hriba, potem preko doline, prečkali železniško progo in odšli v gozdove nad Višnjo goro. Tu pa tam smo naleteli na kakega partizana, ki je kakor zgubljen zbežal pred našimi krogli. Proti poldnevu je začelo lahko deževati. Partizani so nas začutili, se zbrali v napad z obkolitvijo. Udarili smo v juriš naprej, pa se je že pojavil sovražnik za hrbtom. Obrnili smo se nazaj in zopet jurišali. Ni šlo sicer tako na ostrino kot prejšnji dan, pa se je zato ponavljalo vse popoldne do mraka. Zmeda je bila na obeh straneh precejšnja, tako da je naš poveljnik zašel in se znašel med partizani. Prišel je do samotne hiše, kjer je bil nastanjen partizanski štab, spoznal položaj in si z brzostrelko utrl pot v svobodo. V mraku smo prišli utrujeni in lačni v Višnjo goro. Med tamkajšnjimi fanti je nastalo nepopisno veselje, pozdravili so nas kot rešitelje. Prišli smo v zadnjem trenutku, naslednjo noč bi bila postojanka v resni nevarnosti, ker je bila slabo oborožena in neutrjena, partizanska petnajsta divizija pa je razpolagala s težkim orožjem in tanki. Žal smo prišli prepozno, da bi rešili tudi sosednjo postojanko nad Višnjo goro, ki je padla prejšnjo noč in imela precejšnje izgube.

Od tega časa ni nobena postojanka med Ljubljano in Novim mestom doživela katastrofe. Ti dnevi so bili odločilni za usodo poleg Meničaninovéga tudi za stiški in višnjegorski bataljon, ki so pozneje skozi vse poletje in dalje do maja 1945 tolkli partizanske brigade, katere jim niso bile kos. Meničaninov, šentviški, stiški in višnjegorski udarni bataljoni so potem predstavljali enoto z dovoljno udarno silo, da so mogli zavarovati postojanke od Ljubljane do Novega mesta in prodrati naprej do Žužemberka in v gnezdo komunističnih tolpa v kočevske gozdove. Prav je, da se na ta dan spomnimo junakov, ki so se z brezprimernim prezirom smrti borili za svobodo slovenskega naroda, pa potem po istem svobodnem svetu, ki se danes trese pred komunistično nevarnostjo, bili izdani in poslani v smrt.

Prispevajte v tiskovni sklad!

Edvard Kardelj, minister - morilec

Morilec in učitelj morilcev

Ko je leta 1939 Kardelja prijela tedanja jugoslovanska policija ter ga zasliševala o tem, ali je komunist ali ne, je pod častno besedo izjavil: „Da sem komunističnega prepričanja, ne tajim. Pod častno besedo pa izjavljam, da nisem član Komunistične partije in nikdar nisem bil... Odločno odklanjam in obsojam vsak individualni teror...“

Častno besedo o članstvu v Partiji postavlja na laž dejstvo, da je bil Kardelj imenovan za jugoslovanskega zastopnika v obnovljeni Kominterni. Kar se pa individualnega terorja — to je pobijanja posameznikov — tiče, vidimo v prej navedenem lastnoročnem Kardeljevem pismu, da je on, in samo on odločal, koga je treba v Sloveniji ubiti; to je, nad kom v Sloveniji je treba izvajati individualni teror, ki ga je ta mož baje vedno obsojal!

A ne samo to! Kardelj ni bil le edini in najvišji sodnik, ki je odločal o življenju in smrti tisočev Slovencev — dasi je „odklanjal individualni teror“ —; ne nosi samo odgovornosti za vse te umore, marveč je odgovoren še za nekaj drugega. On je komunistične morilce sam šolal. jim dajal navodila in zapovedi. To se pravi toliko, kakor da je sam moril. Minister, kakor mu ga ni para na svetu; minister — morilec, ki dela res čast svoji deželi!

Prva stvar, ki jo je Kardelj v okviru osvobodilne fronte ustanovil ter podredil izključno sebi, je bil VOS. Tri črke, ki danes vzbujajo grozo vsakomur, kdor je preživel revolucijo in državljansko vojno v Sloveniji. VOS — Varnostna obveščevalna služba Osvobodilne fronte — je bila komunistična organizacija, katere naloga je bila vohuniti za političnimi nasprotniki komunizma ter jih pobijati, kadar je Kardelj dal nalog za to. Član VOS-a so bili šestnajst do dvajset let stari komunisti in komunistke, ki so jih Kardelj in drugi komunistični prvaki za ubijanje — ali za „individualni teror“ — vzgajali v posebnih tečajih v okolici Ljubljane in v kočevskih gozdovih. Tam so se učili špijonaže, zalezovanja žrtev, zbiranja podatkov o tem, kaj žrtev dela, kod se giblje, s kom se družijo in kako določiti najprimernejše mesto in čas za atentat nanjo. Učili so se ponarejanja dokumentov, maskiranja in preoblačenja; končati so morali poseben tečaj v streljanju s pištolo in drugim orožjem ter v uporabljanju strupov. Do podrobnosti so morali obvladati vso atentatorsko in morilsko tehniko, kar si jo je komunizem nabral po skušnjah doma, v Rusiji, Španiji in drugod.

Morilce za VOS je Kardelj nabiral med mladino vseh slojev. zlasti pa v meščanskih krogih. Najprej je v teh mladih ljudeh ubil sle-

hérni moralni čút, potem vsako usmiljenje in sploh vse, kar je bilo v njih človeškega. Znal jih je pokvariti in za zločin navdušiti tako, da so v moriji videli junaštvo in za narod zaslužno dejanje. Vzgojil jih je v slepi disciplini in poslušnosti, da so bili brez pomisleka pripravljeni ubiti brata, učitelja, prijatelja, tudi lastnega očeta — kakor jim je pač naročila Partija. Kardelj je za zločin izkoristil ves idealizem te mladine, njeno domišljijo, njeno težnjo po dogodivščinah, njeno romantiko, vse. Vse je znal usmeriti v zločin, ker so tako narekemale zahteve Partije.

Edino tako se je moglo zgoditi, da je n. pr. sedemnajstletni sin vseučiliškega profesorja Vurnika iz Ljubljane septembra 1942 sredi promenade mirno streljal na svojega sošolca, s katerim je uro prej sedel v slaščičarni. Za plačilo je vnaprej dobil plačano belo kavo in sto petdeset lir (četrť dolarja)! Edino tako je razumljivo, da je mlad študent hladnokrvno počakal duhovnika in profesorja dr. Lamberta Ehrlicha, ki se je v družbi njegovega sošolca vračal od jutranje maše, ju pozdravil in med pozdravom ustrelil enega in drugega v tilnik. Potem je prijel pod roko dekle, ki ga je čakalo in umor gledalo, ter izginil. Samo zaradi take Kardeljeve vzgoje se je moglo zgoditi, da se je tretji mlad človek preoblekel v duhovsko obleko, se dal naznaniti kot kaplan z dežele ter v sobi čez mizo mirno ustrelil bivšega bana dr. Natlačena, ko se je ta sklonil, da bi odprl pismo, katero mu je „kaplan“ prinesel. Samo iz te vzgoje moremo razumeti, da so se nedorasla dekleta iz najboljših ljubljanskih rodbin brez pomisleka metale v postelje laškim oficirjem, da so držala z okupatorjem zvezo za Osobobodilno fronto.

Edvard Kardelj je dvakrat morilec: ni dal samo pobiti toliko Slovencev; ubil je tudi toliko mladih ljudi, katere je s svojo satansko doslednostjo in nemoralnostjo vzgojil za zločince in morilce. Ti mladi ljudje, ki so leta 1942 šli skozi tečaje VOS-a, so pozneje vodili zloglasne morilske bataljone te organizacije. To je bilo leta 1943 in 1944, ko se je začel splošno slovenski odpor proti komunizmu. Tedaj Kardelj in Komunistična partija pod krinko Osobobodilne fronte nista mogla Slovencev več krotiti z „individualnim terorjem“; treba jih je bilo začeti pobijati v množcah. To morijo so vodili mladi ljudje, ki jih je za to vzgojil Kardelj. Ti ljudje so danes na čelu OZNA-e — Odseka za zaščito naroda — ali, kakor se sedaj imenuje, UDV — Uprava državne varnosti — ene najstrašnejših špijonažnih in ubijalskih organizacij, kar jih človeška zgodovina pozna.

Darujte v invalidski fond!

Spomini

(Nadaljevanje)

V. DOLENJC, Argentina

Hitro se izkobacam iz jarka in se ozrem po polju, če kdo hiti proti meni. Nič sumljivega nisem opazil, le ljudje po polju so stali in gledali za menoj. Počasi sem se vzpel v hrib in rešen sem bil. Ko sem se na robu gozda nekoliko oddahnil in razgledal sem jo začel ubirati navkreber.

Kar nekam lahek je bil korak in nič posebno utrujen, menda zato, ker sem se čutil varnejšega.

Poldne je že odzvonilo po dolini, ko pridem do vasi vrh hriba. Zaželel sem si, da bi zaužil kaj toplega, morda skodelico mleka. Poizkusil sem kar pri prvi hiši. Med vrati sem srečal gospodinjo, ki me je nagovorila:

„O, kje pa ste bili tovariš?“ Kar pogledal sem jo.

„Kaj me poznate mama? Saj nisem bil še nikoli tukaj.“ Povedal sem ji, da sem domobranec, ne partizan in snel titovko z glave.

„Kaj domobranec ste —?“ je ženska zavreščala, „ježeš, potem pa hitro proč! Pri sosedu je devet partizanov, imajo postojanko. Vsakega sumljivega, ki ga dobe, takoj potolčejo.“

Še zahvaliti se nisem utegnil dobri ženski, tako sem jo ubral nazaj proti gozdu in bežal proč od vasi. Prešel sem hrib in na robu obstal. Sonce se je že močno nagnilo nad vrhove in s poslednjimi žarki božalo Kokro, ki se je z njimi vijugasto igrala po dolini. Nad njo se je vila cesta proti Jezerskem.

Slonel sem ob deblu in zrl lepoto božjega stvarstva. Najraje bi zajel ta naš biser, kakor prgišče vode iz čiste Kokre in ga shranil, da bi ga nam ne ukradli, da bi ga ne kovali v suženjstvo. Vse sovraštvo in maščevanje bi moralo splahneti v tej lepoti in zdelo se mi je v tem trenutku, da bi ne mogel sovražiti nikogar.

Počasi sem krenil ob robu gozda, ki ga je spodaj spremljala cesta.

Nikamor se mi ni mudilo. Hodil sem počasi, brezskrbno, skoraj neprevidno in zrl to našo zaslužnjeno lepoto. Mrak je že segal iz doline, ko sem se ustavil v varnem zatišju in si pripravil ležišče.

Ko sem se prebudil naslednje jutro, se je sonce že iskrilo po vrhovih. Tako sveže in prijetno je bilo, kakor gorski zrak, ki je kipel iz resja in jelk. Pretegnil sem se spočit in poln moči. Najraje bi zavriskal, brezskrbno in prosto kakor pastir, pa mi je brnenje motorja nekje izza hriba udušilo vrisk. Izbral sem si smer in jo mahnil počasi proti Kokrskemu sedlu.

Hodil sem ves dan, mirno, brez kakih posebnih iznenadenj in

šele pod večer prišel v podnožje. Zavil sem proti hiši, katere družine sem spoznal pred dvema leti.

Dobri ljudje so bili to. Tedaj, ko sem pobegnil od Nemcev in pozneje od partizanov, so mi pomagali. Prepričan sem bil, da me bodo tudi sedaj sprejeli.

Previdno sem se približal poslopju in, ko sem stopil v vežo, so me takoj spoznali in se veselili, da sem ostal še pri življenju. Opozorili so me na nevarnost nočnih vohunov in partizanskih patrol. Postregli so mi z bogato večerjo in mi ponudili prenočišče.

Ko smo se pogovarjali o najnujnejšem in potožili trpljenje in grozote preteklih dni, sem odšel k počitku. Spal sem na istem mestu kot pred dvema letoma.

Drugi dan sem pa krenil naprej še pred dnevom zaradi njih in svoje varnosti. Sledil sem znamenjem poti proti sedlu, katerega sem dosegel z dnevom. Postal sem na prelomnici in se ozrl nazaj na mojo drago Gorenjsko. Pod menoj je ležal biser na božji dlani — naš raj pod Triglavom. Še nikoli nisem gledal tolike lepote, kakor to jutro in bilo mi je, da bi ostal gori v tem skalovju, da bi okamenel, samo da bi ostal v tej zemlji, ki je lepota, bolečina in hrepenenje moje.

Zgoraj za robom je zalajal srnjak. Naslonil sem se na skalo in poslušal.

KOMUNIZEM

(Nadaljevanje)

b) Od kod dve fronti?

Nadžkof Jeglič je jasno in odločno napovedal dve fronti: Fronto Kristusovo in fronto Satanovo. Nastane vprašanje od kod dve fronti, zakaj dve fronti?

Ne moremo si prav razložiti izvora komunizma, ako ne posežemo v začetek človeške zgodovine, ki je opisana v svetem pismu. Komunizma ne bomo nikoli prav poznali, če ga bomo smatrali samo kot neko novo politično stranko; ali samo kot nek nov družabni red; ali samo kot nekega boritelja za boljšo srečo človeka na svetu. Izvor komunizma moramo iskati globlje. Iskati ga moramo tam, kjer dejansko je. Ko ga bomo našli, si bomo lažje razlagali njegovo hudobijo, njegovo moč, njegovo spretnost, njegovo žilavost in njegovo vztrianost. Poskusimo torej najti in poiskati izvor komunizma.

V svetem pismu beremo, da je Bog v svoji vsemogočnosti in svoji neskočni dobrotljivosti ustvaril dva svetova: snovni svet —

zemljo in duhovni svet: nebesa. Na zemlji je postavil za upravitelja človeka, v nebesih pa je ustvaril veliko število angelov.

Po stvarjenju pa je Bog angele postavil na preskušnjo, da se svobodno odločijo zanj ali proti njemu. In v nebesih sta nastali dve fronti: eno fronto je vodil nadangel Lucifer pod geslom: Ne bom ti služil; drugo pa nadangel Mihael, ki je z bojnim klicem: Kdo kakor Bog, začel borbo proti Luciferju.

Sveti Janez v skrivnem razodetju pravi: „Ini nastala je vojska v nebesih: Mihael in njegovi angeli so se vojskovali zoper zmaja in tudi zmaj se je vojskoval in njegovi angeli, a niso zmogli in tudi ni bilo v nebesih več mesta zanje. In pahnjen je bil veliki zmaj, stara kača, ki se imenuje tudi hudič in Satan, ki zapeljuje ves svet; pahnjen je bil na zemljo in njegovi angeli so bili pahnjeni z njim (Raz 16, 7-9).

Tako je nastala druga fronta, ki ji poveljuje Satan. Ustanovljen je bil pekel, ki je izvor vsemu hudemu na svetu. In tu moramo iskati tudi izvor največje nevarnosti današnjih dni — komunizma.

Matica mrtvih

Trije bratje Benko: Janez, kapetan, in Jože sta bila vrnjena iz Vetrinja; dočim je Martin, kaplar, padel v borbi s komunisti.

1155. Benko Janez, kapetan, rojen 13. dec. 1914 v Vrbljenjem pri Tomišlju, vrnjen iz Vetrinja 28. maja 1945 z dopolnilnim bataljonom (logaškimi fanti). Bil je komandant domobranske posadke v Logatcu.

1156. Benko Martin, kaplar, rojen 11. novembra 1921 v Vrbljenju, padel v boju s komunisti

nad Lesičjem pri Škofljici dne 11. decembra 1943.

1157. Benko Jože, rojen 24. nov. 1923 v Vrbljenjem. Vrnjen skupaj z bratom Janezom 28. V. 1943.

Vas Lajše, občina Selca nad Škofjo Loko

1158. Franc Rihtaršič, oče 12 otrok, odveden 6. januarja 1945 neznan kam in ubit.

NAPROŠAMO

ponovno vse rojake, ki so v posesti kakršnih koli podatkov o vetrinjski tragediji in iz dni revolucije na sploh: poročil, zapiskov, objav, dokumentov, izjav, slik, obtožnic in dr., da pošljejo na naslov:

Tajništvo centralnega odbora: A. Bizilj;

uredništvo „Vestnika“: I. Korošec, calle 1 No. 510, Berazategui FNGR, prov. Buenos Aires, Argentina;

dr. Miha Krek, 673 Est 117 str., Cleveland 8, Ohio, USA;

Drago Lovrenčič, Majdica Brook Way, Chigwell, Essex, England;

Društvo Slovencev, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina.

Ker so se ob splošni podražitvi stroški v tiskarni znatno povečali, naročnina pa je ostala nespremenjena, lepo prosimo vse naročnike in prijatelje, da skušajo razumeti težak problem, katerega ima uprava, kako izravnati primanjkljaj, ki je nujna posledica temu.

Računamo, da so med nami še idealisti — junaki, ki se tudi v tem ne strašijo žrtev, da bodo pripomogli vsak po svojih močeh, v tiskovni sklad. Zaostali naročniki pa se bodo potrudili, da pridejo na tekoče.

Zavest, da smo storili svojo dolžnost in podprli glasilo, ki je izraz našega hotenja in klic zasutih ust pokopane mladosti, nas bo osrečila, nam bo v ponos in potrdilo zvestobe ideji naših mrtvih.

UPRAVA

“VESTNIK“
L. Fontanello Borghese 34 / Int. 6
Roma (Italia)

List „Vestnik“ izhaja mesečno. Urejuje ga uredniški odbor Zveze slovenskih protikomunističnih borcev. — Letna naročnina znaša za: Argentino 45 pesov (posamezna številka 4 pese), USA in Kanado 2.5 dolarja. Za ostale dežele tej valuti primerno. — Za uredništvo in upravo: K. Škulj, calle San Martín 20, Gral San Martín FNGBM, in I. Korošec, calle 1, No. 510, Berazategui FNGR, prov. Buenos Aires, Argentina

Tiska Talleres Gráficos Salguero, Salguero 1506, Buenos Aires, Argentina

